

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نظام اخلاقى و تربيتى

اسلام (۱)

(مبانى اخلاق و تربيت اسلامى)

رضا حبيبي

حبیبی، رضا. ۱۳۵۲ -

نظام اخلاقی و تربیتی اسلام / رضا حبیبی: تهیه و تنظیم اداره کل برنامه‌ریزی و تدوین متون تحصیلی.

قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران. مرکز نشر هاجر، ۱۳۹۷.

ج ۲

۹-۱۸۴-۳۷۸-۶۰۰-۹۷۸: دوره؛ ۱۸۷۰۰۰ ریال ۲-۱۸۳-۳۷۸-۶۰۰-۹۷۸: ج ۱؛ ۱۷۳۰۰۰ ریال ۶-۱۸۵-۳۷۸-۶۰۰-۹۷۸: ج ۲.

فیبا

مسیلسل: ۱۱۶۶

کتابنامه

ج ۱. مبانی اخلاقی و تربیتی اسلامی. ج ۲. اهداف، ساحت‌ها و مراحل تربیت اخلاقی.

اخلاق اسلامی

Islamic ethics

تربیت اخلاقی - جنبه‌های مذهبی - اسلام

Moral education - Religious aspects - Islam

حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران. اداره کل برنامه‌ریزی و تدوین متون تحصیلی

علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران. مرکز نشر هاجر

Hozeh Elmijeh Qom, Center management Hozeh Elmijeh sisters, Centre Publications hajar

۱۳۹۷ ع ۲۳/۸/۲۴۷/۸

۲۹۷/۶۱

۵۳۹۱۳۱۱

نظام اخلاقی و تربیتی اسلام (۱)

نویسنده: رضا حبیبی

تمهید و تنظیم: اداره کل برنامه‌ریزی و تدوین متون تحصیلی

مرکز نشر هاجر (وابسته به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران)

تعداد صفحه و قطع: ۲۵۶ صفحه / وزیری

نوبت چاپ اول / تابستان ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۸۷/۰۰۰ ریال

چاپخانه: نگارش

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۱۸۳-۲

آدرس: قم - بلوار معلم - مجتمع آسمان - واحد ۱۱۴

تلفن: ۰۲۵-۳۱۰۱۵

پیامک: ۱۰۰۰۳۱۰۱۵

hajar.whc.ir hajar@whc.ir

با قدردانی از تمام همکاری‌هایی که در تولید این اثر نقش داشته‌اند از جمله:

* کارشناس تالیف و کنترل نهایی متن: حسین قاسمیان فریمان * کارشناس طراحی

آموزشی: مهدی علیزاده * سرور استار: محمد جواد حمیدیان * صفحه‌بندی، صفحه

آرایی و آماده‌سازی متن: محمد سنبله کار * نظارت: مهدی جنتی

مرکز نشر هاجر
واحد پژوهش مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

پیشگفتار

حوزه‌های علمیه شیعه، وارث میراث ماندگار علوم و معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) و پاسدار حریم و کیان شریعت و عقاید اسلامی‌اند. این رسالت خطیر، مسؤولیت عالمان دین‌باور را در عرصه تعلیم و تربیت، چند برابر کرده است. دغدغه‌های همیشگی عالمان متعهد و طلاب و فضلالی دلسوز نسبت به اصلاح و غنابخشی کمی و کیفی شیوه‌ها، متون و الگوهای آموزشی، در راستای بالندگی، پویایی و کارآمدی نظام آموزشی حوزه، ضرورت بازنگری و اصلاح و تدوین متون بدیع و کارآمد را مورد تأکید قرار می‌دهد.

میراث و رفعت جایگاه متون درسی در حوزه‌ها و بهره‌مندی از تراش گران سنگ و ذخایر ارزشمند متون فویم، از صلاح‌های سلف و وزانت و اعتبار مؤلفان آنها ایجاب می‌کند که در اصلاح و تدوین متون درسی، اهتمام و دقت، مل شایسته مبذول شود. همچنین دگرگونی و تحول در گرایش‌ها، نیازها، انتظارات، شیوه و الگوهای تعلیم و تربیت، مسؤولیت متولیان و متصدیان امر آموزش و پژوهش و برنامه‌ریزی درسی را دوشواره افکن می‌سازد تا به صورت مستمر با ارائه روش‌ها و قالب‌های بدیع و با ارتقای محتوا به اصلاح و تدوین متون درسی، همت گمارند.

از این رومرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان بر اساس ضرورت‌ها و نیازهای یاد شده، به اصلاح و تدوین متون درسی اقدام و ده‌ها جلد کتاب (درسی راهبردی، تدوین و منتشر کرده است. در این فرایند سعی شده که با حفظ اصالت و غنای محتوایی شیوه‌های ارزشمند برجای مانده از عالمان گذشته، با کاربست تکنولوژی آموزشی و مراعات اصول، معیارها و استانداردهای علمی، متونی متناسب با اهداف خود، در چارچوب برنامه‌ها و سرفصل‌های مصوب و سطح علمی و انتظارات فراگیران ارائه کند.

پیمودن این مسیر بلند و طولانی، به مساعدت و حمایت همه‌جانبه استادان صاحب‌نظران، مدیران و طلاب معزز نیازمند است که با ارائه پیشنهادها، نقدها و دیدگاه‌هایشان از طریق ایمانه Motoon@whc.ir ما را در بهبود بخشی و طی نمودن درست و صحیح این مسیر صعب و دشوار یاری دهند.

در اینجا فرصت را غنیمت می‌شماریم و از تمامی دست‌اندرکاران این طرح ستیگ، به ویژه مؤلف محترم جناب آقای رضا حبیبی، ارزیابان محترم، جناب آقایان علی اکبر میرسپاه، اید غنیمت و مدیریت محترم تهیه و تدوین متون و منابع درسی، قدردانی می‌کنیم و تلاش خالصانه آنان را ارج می‌نماییم.

اداره کل برنامه‌ریزی و تدوین متون تحصیلی

امین نصیری پور

۷	مقدمه.....
۸	درس ۱: کلیات (تاریخ نظام اخلاق، موضوع و هدف آن).....
۲۷	فصل اول: مبانی معرفت‌شناختی نظام اخلاق اسلامی.....
۲۹	درس ۲: مبانی معرفت‌شناسی (تعریف و مفاهیم پایه‌ای از سایر حوزه‌های معرفتی).....
۴۰	درس ۳: منابع معرفت اخلاق اسلامی.....
۵۵	درس ۴: اعتبار عقل در استنباط گزاره‌های احراقی.....
۶۵	درس ۵: اعتبار عقل نظری در کشف مبانی اخلاق اسلامی.....
۷۹	درس ۶: ارزش ادراکات عقل عملی.....
۸۶	درس ۷: عینی بودن ارزش‌های اخلاقی.....
۹۷	فصل دوم: مبانی الهیاتی.....
۹۹	درس ۸: جایگاه معرفت به خدای متعال.....
۱۱۹	درس ۹: جایگاه صفات الهی در نظام اخلاق اسلامی.....
۱۳۷	فصل سوم: مبانی انسان‌شناختی اخلاق اسلامی.....
۱۳۹	درس ۱۰: تربیت‌پذیری انسان.....
۱۵۶	درس ۱۱: کمال‌طلبی انسان و خلافت الهی.....
۱۷۲	درس ۱۲: مختار بودن انسان.....

درس ۱۳: شرایط اختیار و نقش آن در رشد اخلاقی انسان	۱۹۲
درس ۱۴: بلا و ابتلا	۲۰۲
درس ۱۵: عوامل مؤثر بر شخصیت انسان (۱)	۲۱۴
درس ۱۶: عوامل مؤثر بر شخصیت انسان (۲)	۲۲۲
منابع	۲۴۸

کتاب پیش رو، جلد اول از سه جلد کتاب های نظام اخلاق اسلامی است. استخراج و تدوین نظام اخلاق اسلامی، مدت ها است که جزو دغدغه های ذهنی بنده بوده و به دنبال فرصتی مناسب برای تدوین آن بوده ام. گروه اخلاق مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران نیز این موقعیت را برای این جانب فراهم کردند تا در چارچوب سرفصل ها، مصوب گروه، به تألیف این کتاب مبادرت ورزم. جلد اول این مجموعه، به مبانی نظام اخلاق، اسلام، معرفت است؛ جلد دوم مربوط به اهداف، مراحل و عوامل تربیت اخلاقی است و در جلد سوم به اصول و روش های تربیت اخلاقی پرداخته شده است.

در این جلد، سه حوزه کلان از مبانی اخلاق اسلامی، یعنی مبانی معرفت شناختی، الهیاتی و انسان شناختی را مورد بحث قرار داده ایم. البته برخی از عناوین رایج در مبانی انسان شناختی، بررسی نشده است؛ زیرا قرار است در کتاب دیگری با عنوان انسان در قرآن بررسی شود؛ به همین دلیل، هنگام تدوین سرفصل های مبانی انسان شناختی این اثر، تبیین برخی عناوین مبانی نظام اخلاق اسلامی، به انسان در قرآن محول شده است.

امیدوارم که این اثر مورد قبول و رضایت خدای متعال، مایه خرسندی امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریع) و منشأ اثر برای خوانندگان باشد.

رضا حبیبی

۱۴ جمادی الثانی ۱۴۳۹